

<https://helda.helsinki.fi>

Sienten kirjo (Diversity of fungi)

Rikkinen, Jouko

Suomen biologian seura Vanamo
2019-08-08

Rikkinen , J 2019 , Sienten kirjo (Diversity of fungi) . Luonnon Tutkija , Nro 3-4 , Vuosikerta.
122 , Suomen biologian seura Vanamo , Helsinki .

<http://hdl.handle.net/10138/310275>

unspecified
submittedVersion

Downloaded from Helda, University of Helsinki institutional repository.

This is an electronic reprint of the original article.

This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version.

JOUKO RIKKINEN

Sienten kirjo

VANAMO

SISÄLLYS

Lukijalle	5
Johdanto	7
Sienten luokittelu ja tieteelliset nimet	13
Sienten rakenne	17
Suvullinen lisääntyminen	21
Suvuton lisääntyminen	25
Sienten ravinnonotto	29
Kantasienet	33
Agaricomycotina	36
Tremellomycetes ja Dacrymycetes	40
Agaricomycetes	45
Agaricomycetidae	47
Phallomycetidae	49
Agaricomycetes-luokan muut kehityslinjat	52
Ustilaginomycotina	60
Ustilaginomycetes	61
Exobasidiomycetes	64
Puccinomycotina	68
Puccinomycetes	69
Puccinomycotina-alakaaren muut kehityslinjat	73
Entorrhizomycotina	75
Wallemiomycotina	75
Kotelosienet	77
Taphrinomycotina	83
Saccharomycotina	85
Pezizomycotina	87
Pezizomycetes ja Orbiliomycetes	90
Sordariomyceta	94
Lecanoromycetes, Eurotiomycetes ja Xylonomycetes	101
Dothideomycetes ja Arthoniomycetes	107
Pezizomycotina-alakaaren muut kehityslinjat	110

Yhtymäsienet ja parveilusienet	113
Yhtymäsienet	114
Parveilusienet	119
Levä sienet	125
Munasienet	128
Ripsisiimasienet	131
Sokkelosienet	132
Limakkosienet	135
Limasienet	138
Acrasidae	144
Möhösienet	144
Lisälukemista	146
Eliöhakemisto	149

LUKIJALLE

Yli 20 vuotta on vierähtänyt siitä, kun kirjoitin katsauksen sienisystematiikan sen hetkisestä tilanteesta (Rikkinen 1999). Sen jälkeen olen seurannut harppauksin edenneen tieteenalan kehitystä antaessani sienisystematiikan opetusta Helsingin yliopiston bio- ja ympäristötieteellisessä tiedekunnassa 2005—19. Nyt käsillä oleva katsaus on jalostunut sienisystematiikan kursseja varten tuottamistani opetusmonisteista ja muusta materiaalista.

Sienet ovat poikkeuksellisen monipuolinen eliöryhmä, etenkin kun tarkastellaan kaikkia perinteisesti ”sieniksi” kutsuttuja ja pääasiassa sienitieteilijöiden tutkimia elämänmuotoja. Jo sienikuntaan (Fungi) kuuluvien aitosienten kirjo on mittava: ne luokitellaan tätä nykyä peräti yhdeksäksi alakunnaksi, 18 kaareksi ja lähes viideksikymmeneksi luokaksi. Sukuja on tuhansia, ja sienilajien kokonaismäärästä voi nykyäänkin esittää vasta karkeita arvioita tai akateemisia arvauksia.

Useimmat sienet ovat pienikokoisia ja jäävät rakenteensa ja elintapojensa vuoksi helposti huomaamatta. Tämän kirjan tavoitteena on tehdä sienten monimuotoisuutta ja ekologista merkitystä tutuksi myös niille, jotka ovat ehkä aiemmin kiinnittäneet huomiota lähinnä ruokasieniin tai ääritapauksessa kiertäneet nekin kaukaa.

Antoisia lukuhetkiä sienten monimuotoisuuden parissa!

Tekijä